

Byla C-327/20

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2020 m. liepos 22 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Sąd Okręgowy w Opolu (Lenkija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. kovo 10 d.

Ieškovas:

Skarb Państwa – Starosta Nyski

Atsakovė:

New Media Development & Hotel Services Sp. z o.o.

Pagrindinės bylos dalykas

Reikalavimas sumokėti teisės aktuose nustatytas palūkanas už vėlavimą vykdant komercinius sandorius sumokėti mokesčių už ilgalaikį užufruktą (*użytkowanie wieczyste*)

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Direktyvos 2011/7/ES išaiškinimas atsižvelgiant į ilgalaikį užufruktą; klausimas, ar prekės sąvoka apima nekilnojamąjį turtą ir ar prekių tiekimo sąvoka apima nekilnojamojo turto perdavimą naudotis pagal ilgalaikio užufrukto teisę; komercinio sandorio ir viešosios valdžios institucijos sąvokų taikymo sritis; nuostatų, reglamentuojančių taikymą skirtingų laikotarpių atžvilgiu, klausimas.

Prejudicinis klausimas

- 1 Ar 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius

(OL L [48, 2011, p. 1]), 2 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad pagal šią nuostatą draudžiamas toks *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* (2013 m. kovo 8 d. Įstatymas dėl kovos su pernelyg ilgai užlaikomais mokėjimais pagal komercinius sandorius) 2 straipsnio ir 4 straipsnio 1 punkto aiškinimas, pagal kurį prekės sąvoka neapima nekilnojamojo turto, o prekės tiekimo sąvoka neapima nekilnojamojo turto perdavimo naudotis pagal ilgalaikio uzufukto teisę, kaip tai suprantama pagal Civilinio kodekso 232 ir paskesnius straipsnius, ir tokie veiksmai taip pat negali būti pripažinti paslaugų teikimu?

- 2 Jeigu į 1 klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (OL [48, 2011, p. 1]) 2 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamas toks *Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* (1997 m. rugpjūčio 21 d. Įstatymas dėl nekilnojamojo turto valdymo) 71 ir paskesnių straipsnių ir Civilinio kodekso 238 straipsnio aiškinimas, pagal kurį valstybės vykdomas metinio mokesčio už ilgalaikį uzufuktą rinkimas iš ekonominę veiklą vykdančių subjektų, kurie nėra pradiniai subjektai, kurių naudai valstybė buvo nustatiusi ilgalaikio uzufukto teisę, ir kurie įgijo šią teisę iš ankstesnių ilgalaikių uzufuktorių, neįeina į komercinio sandorio ir viešosios valdžios institucijos sąvoką, kaip jos suprantamos pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio 1 ir 2 punktus ir *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* 2 straipsnį ir 4 straipsnio 1 punktą, ir tokia veikla nepatenka į minėtos direktyvos ir įstatymo reguliavimo sritį?
- 3 Jeigu į 1 ir 2 klausimus būtų atsakyta teigiamai, ar 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (OL [48, 2011, p. 1]), 12 straipsnio 4 dalis ir 2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/35/EB dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose 6 straipsnio 3 dalies b punktas turi būti suprantami taip, kad pagal šias nuostatas draudžiamas toks *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* 15 straipsnio ir *Ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminie zapłaty w transakcjach handlowych* (2003 m. birželio 12 d. Įstatymas dėl mokėjimo termino komerciniuose sandoriuose) 12 straipsnio aiškinimas, pagal kurį minėtos direktyvos ir ją įgyvendinančio įstatymo nuostatų nėra galimybės taikyti sutartims dėl ilgalaikio uzufukto teisės pardavimo esamam ilgalaikiam uzufuktoriui, kuris privalo mokėti metinį mokesį, sudarytoms po 2013 m. balandžio 28 d. ir 2004 m. sausio 1 d., jeigu valstybė pirmą kartą perdavė žemę naudotis pagal ilgalaikio uzufukto teisę kitam subjektui iki 2013 m. balandžio 28 d. ir 2004 m. sausio 1 d.?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/35/EB dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose

2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius

Reikšmingos nacionalinės teisės nuostatos

- *Ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminie zapłaty w transakcjach handlowych* (2003 m. birželio 12 d. Įstatymas dėl mokėjimo termino komerciniuose sandoriuose);
- *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* (2013 m. kovo 8 d. Įstatymas dėl kovos su pernelyg ilgai užlaikomais mokėjimais pagal komercinius sandorius);
- *Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny* (1964 m. balandžio 23 d. Civilinis kodeksas)
- *Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* (1997 m. rugpjūčio 21 d. Įstatymas dėl nekilnojamojo turto valdymo).

Trumpas bylos aplinkybių ir proceso pristatymas

- 1 Pirmosios instancijos teismo nuomone, per įrodinėjimo procesą paaiškėjo, kad atsakovė turėjo pareigą iki 2018 m. kovo 31 d. sumokėti metinį 3 365,55 PLN mokestį už valstybei priklausančio žemės sklypo, esančio Głuchołazy, ilgalaikį užufruktą, bet to nepadarė. Todėl *Sąd Rejonowy* (apylinkės teismas) priteisė iš atsakovės sumokėti 3 365,55 PLN sumą ir teisės aktuose nustatytas palūkanas už vėlavimą, skaičiuojamas nuo 2018 m. balandžio 1 d. iki sumokėjimo dienos. Sprendimas dėl palūkanų grindžiamas Civilinio kodekso 481 straipsniu.
- 2 Vis dėlto *Sąd Rejonowy* atmetė ieškinio dalį, susijusią su teisės aktuose nustatytų palūkanų sumokėjimu už vėlavimą sumokėti pagal komercinius sandorius. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad pareiga mokėti metinį mokestį už ilgalaikį žemės užufruktą kyla iš Įstatymo dėl nekilnojamojo turto valdymo ir Civilinio kodekso nuostatų, o ne iš komercinio sandorio, kaip teigia ieškovas. *Sąd Rejonowy* taip pat nurodė, kad ieškovas nebuvo 2014 m. gegužės 15 d. pirkimo-pardavimo sutarties, pagal kurią atsakovė įgijo pastato nuosavybės teisę ir žemės sklypo ilgalaikio užufrukto teisę, šalis.
- 3 Ieškovas padavė apeliacinį skundą dėl teismo sprendimo dalies, kuria buvo atmestas reikalavimas sumokėti teisės aktuose nustatytas palūkanas už vėlavimą

sumokėti pagal komercinius sandorius, reikalaujamas pagal Įstatymą dėl mokėjimo terminų pagal komercinius sandorius.

Svarbiausi bylos šalių argumentai nacionaliniame teisme

- 4 Ieškovas savo apeliacinį skundą grindė tuo, kad nors ilgalaikio uzufrukto teisė kyla iš įstatymo, vis dėlto tam, kad ši teisė atsirastų konkrečiam asmeniui, turi būti sudaryta sutartis, be to, ji turi būti patvirtinta notariškai, nes kitaip negalioja. Įstatyme dėl nekilnojamojo turto valdymo apibrėžiamas mokesčio sumokėjimo terminas ir būdas, bet pati prievolė kyla iš sutarties. Ieškovas taip pat nurodė pagrindinius ilgalaikio uzufrukto teisės įgijimo būdus – pagal sutartį, administracinį sprendimą ir įstatymą. Apelianto nuomone, iš bylos aplinkybių ir byloje esančių dokumentų neabejotinai matyti, kad atsakovų pareiga sumokėti už ilgalaikį uzufruktą kyla iš sutarties, kuri yra patvirtinta notaro aktu dėl šios teisės įgijimo.

Trumpi prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvai

- 5 Šioje byloje *Skarb Państwa*, atstovaujama *Starosta Nyski* (Nysos seniūnas), pareiškė ieškinį Varšuvoje įsteigtai bendrovei *New Media Development & Hotel Services Sp. z o.o.* dėl metinio mokesčio už ilgalaikį uzufruktą sumokėjimo. Kadangi nė viena šalis neginčijo pagrindinio reikalavimo ir pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo ši suma priteista, galioja, apeliacinio skundo dalykas yra pirmosios instancijos teismo atmetas ieškovo reikalavimas priteisti jo naudai palūkanas už vėlavimą sumokėti pagal komercinius sandorius, kaip tai suprantama pagal *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* 4 straipsnio 3 dalį, remiantis šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi. *Sąd Rejonowy* atmetė tokį reikalavimą, pripažindamas, kad mokesčiai už ilgalaikį uzufruktą kyla iš paties įstatymo, o ne iš šalių sudarytos sutarties. Vis dėlto apygardos teismas, atsižvelgdamas į *Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami* 73 straipsnio 5 dalį, nusprendė, kad tokia pareiga kyla iš sutarties dėl nekilnojamojo turto perdavimo naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę, o jeigu tokia teisė nustatyta įstatyme, sutartiniai santykiai tarp nekilnojamojo turto savininko ir ilgalaikio uzufruktoriaus atsiranda pagal įstatymą ir todėl pirmosios instancijos teismo pozicija šiuo aspektu negali būti pripažinta pagrįsta.
- 6 Tokioje situacijoje iškilo klausimas, ar valstybė, imdama tokius mokesčius, gali reikalauti teisės aktuose numatytų palūkanų už vėlavimą sumokėti pagal komercinius sandorius ar paprastų teisės aktuose nustatytų palūkanų už vėlavimą sumokėti, taigi ar nekilnojamojo turto perdavimas naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę priskiriamas prekių tiekimui ar paslaugų teikimui, kaip tai suprantama pagal *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* 2 straipsnio ir 4 straipsnio 1 punkto nuostatas, kuriomis įgyvendinama 2011 m. vasario 16 d. Direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius.

- 7 Turi būti patikrinta galimybė taikyti *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* nuostatas metiniam mokesčiui už ilgalaikį uzufuktą. Taigi reikia nustatyti, ar šio pobūdžio sutartys patenka į *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* 2 straipsnio ir 4 straipsnio 1 punkto nuostatų taikymo sritį.
- 8 Atsižvelgiant į minėto Lenkijos įstatymo nuostatas, doktrinoje kilo ginčas dėl to, ar sąvoka „prekė“ apima nekilnojamąjį turtą. Teigiama, kad Įstatyme dėl mokėjimo terminų pagal komercinius sandorius ir Direktyvoje 2011/7/ES sąvoka „prekių tiekimas“ ir pati sąvoka „prekė“ nėra apibrėžtos.
- 9 Tradiciškai akademinėje literatūroje, susijusioje su pirkimo-pardavimo sutartimi, prekė apibrėžiama kaip daiktas, kuris apibrėžtas rūšiniais požymiais, pavyzdžiui, žaliava, pusfabrikatis arba gatavas gaminys. Pagal šiek tiek kitokią sampratą prekė apibrėžiama kaip kilnojamojo daikto sinonimas. Teigiama, kad daugelyje nuostatų, ypač susijusių su ekonomine veikla, teisės aktų leidėjas prekę supranta kaip pardavimo objektą.
- 10 ESTT jurisprudencijoje prekė apibrėžiama kaip „visi produktai, kurių vertę galima išmatuoti pinigais ir kurie gali būti komercinių sandorių dalykas“ (1968 m. spalio 10 d. Sprendimas *Komisija / Italija*, 7/68, Rink. p. 617). ESTT jurisprudencijoje taip pat nurodoma, kad prekė iš esmės yra materialus objektas (1974 m. balandžio 30 d. ESTT sprendimas *Sacchi*, 155/73, Rink. p. 409). Paskesnėje jurisprudencijoje buvo patikslinta, kad prekės materialus pobūdis negali būti suprantamas pažodžiui. Todėl preke buvo pripažinta ir elektros energija (1964 m. liepos 15 d. ESTT sprendimas *Costa / E.N.E.L.*, 6/64, Rink. p. 1141). Vėliau buvo išaiškinta, kad prekė gali turėti neigiamą vertę. Taigi prekėmis buvo pripažintos atliekos (1992 m. liepos 9 d. ESTT sprendimas *Komisija / Belgija*, C-2/90, Rink. p. 1-4431).
- 11 Doktrinoje nurodoma, kad tiekimas – tai teisių į prekę perdavimas arba prekės perdavimas laikinai naudotis. Atsižvelgiant į tai, prekių tiekimu turi būti laikomas teisių į daiktą, elektros energiją, vandenį, dujas arba centrinį šildymą ar bet kurios kitos atitinkamos teisės perdavimas (pardavimas). Taip pat atrodo, kad prekių tiekimu turi būti laikomas ir konkretaus daikto arba atitinkamos teisės perdavimas laikinai naudotis (pvz., nuoma, lizingas).
- 12 Taigi, pirma, išskiriamos pirkimo-pardavimo, mainų, dovanojimo sutartys ir, antra, sutartys, kurių dalykas yra daiktų arba teisės perdavimas laikinai naudotis. Vis dėlto reikia pažymėti, jog akademinėje literatūroje išreiškiama nuomonė, kad prekių tiekimo sąvoka neapima prekių arba teisės perdavimo laikinai naudotis pagal nuomos arba lizingo sutartį. Toks požiūris grindžiamas tuo, kad prekės perdavimas laikinai naudotis neatitinka įprastos tiekimo sąvokos sampratos. Šiuo klausimu doktrinoje laikomasi skirtingų nuomonių.

- 13 ESTT jurisprudencijoje nurodoma, kad paslaugos sąvokai apibūdinti svarbiausias yra asmeninis elementas (1997 m. birželio 5 d. Sprendimas *SETTG / Ypourgos Ergasias*, C-398/95, Rink. p. 1-3091; 1997 m. birželio 5 d. Sprendimas *Europos Bendrijų Komisija / Italija*, Rink. p. 1-3401; 1996 m. kovo 28 d. Sprendimas *Guiot*, C-272/94, Rink. p. 1-1905). Papildomi paslaugų teikimo sąvoką apibūdinantys elementai yra atlygintinumas, laikinumas ir tarpvalstybinis pobūdis.
- 14 Dar reikėtų pažymėti, kad klausimas, ar prekės sąvoka, kaip ji suprantama pagal minėtą įstatymą, apima nekilnojamąjį turtą, o tiekimas – daikto perdavimą laikinai naudotis, dar nebuvo nagrinėjama nei *Sąd Najwyższy* jurisprudencijoje atsižvelgiant į minėtą įstatymą, nei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje.
- 15 Reikia apsvarstyti, ar nekilnojamojo turto perdavimas naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę yra prekių tiekimas ar galimai, remiantis mažumos nuomone, paslaugų teikimas, kaip jis suprantamas pagal minėtą įstatymą ir direktyvą. Pagal minėtą Civilinio kodekso ir *Ustawa o gospodarce nieruchomościami* reglamentavimą šis institutas yra specifinis, nes perduoti naudoti nekilnojamąjį turtą pagal ilgalaikio uzufrukto teisę gali tik valstybė ir teritorinės savivaldos subjektai. Civiliniame kodekse ilgalaikis uzufruktas priskiriamas prie daiktinių teisių. Kartu jam būdinga daug administracinių elementų. Ilgalaikio uzufrukto institutas – tai absoliuti teisė į svetimą daiktą, įgalinanti ilgą laiką naudotis viešuoju nekilnojamoju turtu.
- 16 Daiktinių teisių sistemoje ilgalaikio uzufrukto teisė yra tarp nuosavybės teisės ir ribotų daiktinių teisių. Šiuo požiūriu literatūroje ir teismų praktikoje vyrauja nuomonė, kad ši teisė yra tarpinio pobūdžio. Dėl šios savybės ilgalaikis uzufruktas turi ir nuosavybės teisei, ir ribotoms daiktinėms teisėms būdingų savybių. Kartu atkreipiamas dėmesys, kad šį dualizmą geriausiai parodo du santykiai, susiję su ilgalaikiu uzufruktu. Trečiųjų asmenų atžvilgiu ilgalaikio uzufruktoriaus padėtis yra panaši į savininko padėtį.
- 17 Vertinant ilgalaikio uzufruktoriaus ir žemės savininko santykių požiūriu, ilgalaikis uzufruktas turi teisę į svetimą daiktą būdingų savybių. Taigi laikomasi nuomonės, kad tokiems santykiams turi būti taikomos nuostatos, susijusios su ribotomis daiktinėmis teisėmis. Vis dėlto reikia pridurti, kad kai kuriose srityse savininko ir ilgalaikio uzufruktoriaus santykiai pasižymi prievoliniams santykiams būdingomis savybėmis, kurios papildo pagrindinius daiktinius santykius.
- 18 Ilgalaikio uzufrukto priskyrimas prie daiktinių teisių turi neabejotiną poveikį absoliučiam ir turtiniam šios teisės pobūdžiui. Be to, tai yra atlygintinė, perleidžiama, paveldima teisė, į kurią gali būti nukreiptas išieškojimas. Atsižvelgiant į tikslus, kurių ja siekiama teisinio reglamentavimo sistemoje, ilgalaikio uzufrukto teisė buvo įtvirtinta kaip laikina teisė, nes ji gali būti suteikta ne ilgiau kaip 99 metams, o išimtinėmis aplinkybėmis – trumpesniai laikotarpiui, bet ne trumpiau kaip 40 metų. Dėl savo funkcijų ši teisė taip pat laikoma tiksline

teise, t. y. sutartyje, kurioje ši teisė nustatoma, turi būti apibrėžtas žemės naudojimo būdas.

- 19 Iš esmės ilgalaikis uzufruktas dabar nustatomas sutartimi, nors iki 1990 m. jis buvo nustatomas administraciniu sprendimu, o kai kurių įstatymų nuostatose teisės aktų leidėjas nustatė ilgalaikio uzufrukto teisę remdamasis įstatymu.
- 20 Iš notaro patvirtinto dokumento matyti, kad nagrinėjamas nekilnojamasis turtas buvo perduotas naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę iki 2089 m. gruodžio 5 d. Ši teisė gali būti tolesnių sandorių objektu, tad esamas uzufruktorius įgijo ilgalaikio uzufrukto teisę pagal 2014 m. gegužės 15 d. sutartį.
- 21 Apygardos teismo nuomone, šioje byloje atrodo, kad galima pritarti doktrinoje išreiškiamam požiūriui, pagal kurį, atsižvelgiant į minėtoje direktyvoje ir jos įgyvendinimo įstatyme pateiktą apibrėžtį, nekilnojamasis turtas yra prekė. Taip pat niekas netrukdo pripažinti, kad iš esmės nekilnojamojo turto perdavimas naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę patenka į prekių tiekimo arba galimai paslaugų teikimo sąvoką, kaip ji suprantama pagal minėtą direktyvą ir įstatymą, kaip daikto perdavimas laikinai naudotis.
- 22 Jeigu Teisingumo Teismas pritartų tokiam požiūriui, t. y. kad prekių tiekimo arba galimai paslaugų teikimo sąvoka apima nekilnojamojo turto perdavimą naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę, atsižvelgiant į tokias faktines aplinkybes, kyla klausimas, ar, kai valstybė ima mokėti už ilgalaikį uzufruktą iš subjektų, kurie nebuvo pirminio sandorio dėl nekilnojamojo turto perdavimo naudotis pagal ilgalaikį uzufruktą šalis, tai laikytina komerciniu sandoriu, kaip tai suprantama pagal *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych*, kuriuo į nacionalinę teisę perkelta 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, 2 straipsnį ir 4 straipsnio 1 punktą. Minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 punkte nurodyta, kad „viešosios valdžios institucija“ – tai perkančioji organizacija, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/17/EB 2 straipsnio 1 dalies a punkte ir Direktyvos 2004/18/EB 1 straipsnio 9 dalyje, neatsižvelgiant į sutarties dalyką ar vertę. Atrodo, kad, atsižvelgiant į šios nuostatos turinį, direktyvos, o kartu ir minėto įstatymo nuostatos taikomos valstybei tik jeigu sutartys sudaromos organizuojant viešuosius pirkimus, o tai nėra įmanoma kalbant apie nekilnojamojo turto perdavimą naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę.
- 23 Darant prielaidą, kad į direktyvos ir kartu minėto įstatymo taikymo sritį patenka kiekviena valstybės ekonominė veikla kitų subjektų atžvilgiu, įskaitant sutarčių (taip pat ir dėl ilgalaikio uzufrukto) sudarymą, tai, kaip jau nurodyta pirmiau, nekilnojamasis turtas galėjo būti pirmą kartą perduotas naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę ir priėmus administracinį sprendimą arba pagal įstatymą. Be to, teoriškai egzistuoja galimybė, kad nekilnojamasis turtas buvo perleistas asmeniui, kuris prieš tai nebuvo ekonominės veiklos vykdytojas, veiklai, nesusijusiai su ekonomine veikla, o vėliau, pasikeitus žemės sklypo paskirčiai arba šiam asmeniui

pradėjus vykdyti ekonominę veiklą, šis turtas kaip nekilnojamas turtas pradėtas naudoti ekonominei veiklai vykdyti, arba asmuo, kuris nėra ekonominės veiklos vykdytojas, perleido šį turtą ekonominės veiklos vykdytojui, kuris pradėjo naudoti šį turtą ekonominei veiklai vykdyti.

- 24 Taigi kyla klausimas, ar byloje dėl metinio mokesčio sumokėjimo, kai jį visada privalo mokėti esamas ilgalaikis uzufruktorius, kuris, kaip šioje byloje, yra jau nebe pirmas teisės turėtojas pagal ilgalaikio uzufrukto teisės pirkimo-pardavimo sutartį, turi būti nagrinėjamos pačios ilgalaikio uzufrukto teisės atsiradimo aplinkybės, t. y. ar ši teisė atsirado pagal sutartį, prieš tai surengus konkurso procedūrą, o gal pagal įstatymą arba administracinį sprendimą, ir ar pirminis teisės įgijėjas jos įgijimo momentu buvo ekonominės veiklos vykdytojas ir įsigijo sklypą ekonominės veiklos vykdymo tikslais.
- 25 Taip pat kyla klausimas, ar komerciniu sandoriu gali būti pripažinta tik pirminė sutartis dėl ilgalaikio uzufrukto nustatymo ir tik tokiu atveju valstybė gali į savo biudžetą rinkti padidintas palūkanas, jeigu ilgalaikis uzufruktorius pavėluoja sumokėti metinį mokestį, o šią teisę perleidus, valstybė tokią galimybę praranda, o gal reikėtų pripažinti, kad ilgalaikio uzufrukto teisės įgijėjas atsiduria prieš tai šią teisę turėjusio asmens vietoje kaip pradinės sutarties dėl ilgalaikio uzufrukto nustatymo šalis ir valstybė gali pradinio komercinio sandorio sukeltas pasekmes taikyti kitam subjektui. Abi šios sampratos rodytų būtinybę nagrinėti pirmines ilgalaikio uzufrukto teisės atsiradimo aplinkybes, siekiant įvertinti, ar yra įvykdytos komercinio sandorio, kaip ši sąvoka suprantama pagal *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* ir 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, sąlygos. Galima ir tokia samprata, kad sutartis, kuria ilgalaikio uzufrukto teisė perduodama kitam uzufruktoriui, sudaroma valstybei jau nebedalyvaujant, yra komercinis sandoris, o pagal *Ustawa o gospodarce nieruchomościami* 71 straipsnį jos sukeltos pasekmės taikomos valstybei, kuri, remdamasi būtent šiuo komerciniu sandoriu, gali reikalauti mokėti didesnes palūkanas už vėlavimą remdamasi *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych*.
- 26 Vis dėlto šiuo klausimu taip pat reikėtų pridurti, kad metinio mokesčio už ilgalaikį uzufruktą dydis iš esmės nustatomas sutartyje, remiantis *Ustawa o gospodarce nieruchomościami* 73 straipsnio 5 dalimi, tačiau šio mokesčio dydžio nustatymo būdas, kaip ir jo dydžio pakeitimo tvarka reglamentuota įstatyme taip, kad pirmiausia subjektas, perduodantis nekilnojamąjį turtą naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę, per administracinę procedūrą nustato naują mokesčio dydį arba atsisako jį pakeisti, o pasibaigus administracinei procedūrai uzufruktorius turi teisę kreiptis į bendrosios kompetencijos (o ne administracinę) teismą dėl šio mokesčio nustatymo.
- 27 Remiantis doktrinoje ir teismų praktikoje įtvirtintu požiūriu prievolė mokėti metinį mokestį yra civilinio teisinio pobūdžio. Ji primena tipinį prievolinį santykį.

Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad šis mokestis nustatomas ir keičiamas formalizuota tvarka, taip pat tai, kad teisę jį rinkti turi tik valstybė ir teritorinės savivaldos subjektai, kaip subjektai, kurie vieninteliai gali nustatyti ilgalaikio uzufrukto teisę, visa tai rodo mokesčio už ilgalaikį uzufruktą panašumą į viešosios teisės reglamentuojamą rinkliavą. Vis dėlto Lenkijos teisės sistemoje kompetencija spręsti dėl reikalavimų sumokėti šį mokestį galiausiai suteikta bendrosios kompetencijos teismams, kaip yra šioje byloje, ir šie mokesčiai išieškomi pagal Civilinio proceso kodekso normas.

- 28 Kitas klausimas, susijęs su tuo, ar mokesčio už ilgalaikį uzufruktą mokėjimas priskiriamas prie komercinių sandorių kategorijos, kaip tai suprantama pagal minėtas nuostatas, kyla dėl to, kaip aiškinti *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* 4 straipsnio 1 punkto nuostatas, kuriose nurodoma „w związku z wykonywaną działalnością“ („dėl vykdomos veiklos“). Neaišku, ar čia turima omenyje bet kokia viešosios valdžios institucijų veikla ar jų ekonominė veikla, o ne įstatyme nustatytą viešosios valdžios funkcijų vykdymas.
- 29 Jeigu Sąjungos teisės aktų leidėjas ketino į šią sąvoką įtraukti tik tą viešosios valdžios institucijų veiklą, kuri susijusi su ekonomine veikla, tai Lenkijos teismų praktikoje taip pat nėra vienareikšmio atsakymo į klausimą, ar mokesčio už ilgalaikį uzufruktą rinkimas yra ekonominė veikla.
- 30 Taip pat nėra išspręstas klausimas, ar 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, buvo numatyta taikyti visiems viešųjų subjektų komerciniams sandoriams, neatsižvelgiant į tai, ar jie buvo vykdomi ekonominės veiklos vykdymo tikslais ar tik savo funkcijoms vykdyti, neatsižvelgiant į sandorio formą, taigi ar sandoris buvo sudarytas rengiant viešuosius pirkimus, ar ne.
- 31 Pripažinus, kad sutartis dėl nekilnojamojo turto perdavimo naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę patenka į prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sąvoką ir kad tokia valstybės veikla, susijusi su metinio mokesčio rinkimu iš paskesnių ilgalaikių uzufruktorių, patenka į *Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych*, kuriuo buvo įgyvendinta 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, nuostatų taikymo sritį, dar lieka neatsakyta į klausimą dėl nuostatų, reglamentuojančių taikymą skirtingų laikotarpių atžvilgiu.
- 32 Ir pagal 2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/35/EB dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose 6 straipsnį, ir pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, 12 straipsnį valstybėms narėms buvo suteikta galimybė netaikyti šių direktyvų reglamentavimo sutartims, sudarytoms iki šių direktyvų

įsigaliojimo. Vis dėlto šioje byloje kalbama apie periodiškai, kasmet mokamas įmokas.

- 33 Nors pradinės sutartys arba teisiniai įvykiai, kuriais grindžiamas ilgalaikis uzufruktas, neretai datuojami laikotarpiu iki šio reglamentavimo įsigaliojimo, sutartys, kuriomis perduodamas ilgalaikis uzufruktas, o kartu ir prievolė mokėti metinį mokestį už ilgalaikį uzufruktą, yra sudarytos jau po minėto reglamentavimo įsigaliojimo, kaip šioje byloje nagrinėjamu atveju (2014 m. gegužės 15 d.).
- 34 Taigi kyla klausimas, ar komerciniu sandoriu, kuriam taikomi minėti įstatymai ir direktyvos, reikia pripažinti tik pradinę sutartį dėl nekilnojamojo turto perdavimo naudotis pagal ilgalaikio uzufrukto teisę, o gal komerciniu sandoriu, taip pat sukeliančiu pasekmes viešosios valdžios institucijai, kuri nėra sutarties šalis, laikytina ta sutartis, pagal kurią konkretus ilgalaikis uzufruktorius savo teisę įgijo iš ankstesnio ilgalaikio uzufruktoriaus.